

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/119/2015
Identifikačné číslo spisu:	1014200804
Dátum vydania rozhodnutia:	09.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1014200804.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jozefa Milučkého v právnej veci žalobkyne v 1/ rade P. U., XXX XX T. XXX, v 2/ rade R. G., XXX XX T., v 3/ rade U. X., XXX XX T., v 4/ rade E. V., B., v 5/ rade U. U., E., v 6/ rade P. V., U., v 7/ rade U. U., XXX XX T., v 8/ rade L. L., R., v 9/ rade U. D., M., v 10/ rade Y. F., XXX XX Z., v 11/ rade B. Z., M., v 12/ rade K. U., O., ČR, v 13/ rade L.H., XXX XX T., v 14/ rade L. I., D., v 15/ rade U. U., M.a, všetci zastúpení: Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o., Rudnayovo námestie č. 1, 811 01 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Námestie slobody č. 6, Bratislava, za účasti pribratého účastníka: Žilina Invest, s.r.o., Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina, právne zastúpeného: JUDr. Magda Poliačiková, advokátka s.r.o., Národná 17, 010 01 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 06978/2014/B622-SV/18919/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 06983/2014/B622-SV/18915/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 08487/2014/B622-SV/19137/Ka zo dňa 24.03.2014 a č. 06982/2014-B622-SV/18923/Ka zo dňa 24.03.2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave , č. k. 5S/101/2014-117, 5S 143-145/2014 zo dňa 18.11.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/101/2014-117, 5S 143-145/2014 zo dňa 18.11.2014 v napadnutom výroku rozsudku
m e n í tak, že rozhodnutia žalovaného č. 06983/2014/B622-SV/18915/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 08487/2014/B622-SV/19137/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 06982/2014/B622-SV/18923/Ka zo dňa 24.03.2014 vo výrokoch, ktorými nebolo vyhovené námietkam žalobcov vyvlastniť zostávajúce časti pozemkov z r u š u j e podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie, vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom 1/ - 15/, trovy konania vo 280 € a trovy právneho zastúpenia 8078,60 €, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet ich právneho zástupcu Advokátska kancelária Mgr. Marek Benedik, s.r.o. Rudnayovo námestie č. 1, 811 01 Bratislava.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave zrušil v celom rozsahu rozhodnutia žalovaného č.

06983/2014/B622-SV/18915/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 08487/2014/B622-SV/19137/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 06982/2014/B622-SV/18923/Ka zo dňa 24.03.2014 a podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie. Žalovaný nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, že správne orgány sa nezaoberali námietkami žalobcov ohľadne výšky ceny za zostávajúce pozemky a nepostupovali v súlade s § 34 správneho poriadku a znalecký posudok č. 107/2013 zo dňa 05.06.2013, vypracovaný Ústavom súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žilina nevyhodnotili ako dôkaz na základe námietok žalobcov a z tohto dôvodu je rozhodnutie žalovaného nepreskúmateľné. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že sa nestotožnil s názorom obidvoch správnych orgánov ako vyhodnotili námietky žalobcov ohľadne výšky finančnej náhrady za zostávajúce časti pozemkov, o ktoré bolo vyvlastnenie rozšírené podľa znaleckého posudku č. 107/2013 zo dňa 05.06.2013 a zároveň uviedol, že po oboznámení sa s cit. znaleckým posudkom zistil, že tento znalec nevypracoval v súlade s § 111 ods. 2 stavebného zákona a § 2 písm. g) vyhlášky MS SR.

Žalovaný súhlasí s právnym názorom krajského súdu, že je ako správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a teda je aj oprávnený skúmať správnosť náhrady určenú znalcom v znaleckom posudku, avšak žalovaný má za to, že len za predpokladu, ak by bol napríklad vo vyvlastňovacom konaní predložený aj iný znalecký posudok, čo však v danom prípade nebol. Žalovaný nie je oprávnený spochybňovať správnosť náhrady určenú znalcom v znaleckom posudku a priori len na základe tvrdenia žalobcov.

Nesúhlasí s právnym záverom krajského súdu, že by sa mal znaleckým posudkom zaoberať do tej miery, aby zisťoval, či znalec pri jeho vypracovaní neporušil niektoré z ust. vyhlášky MS SR, v zmysle ktorej je znalecký posudok vypracovaný. V zmysle § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, dohľad nad činnosťou znalcov vykonáva Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky sledovaním dodržiavania zákonnosti a správnosti postupov znalcov a preskúvaním podnetov na postup pri výkone tejto činnosti. Nie je v pôsobnosti žalovaného, aby vo vyvlastňovacom konaní skúmal, či znalecký posudok predložený ktorýmkoľvek účastníkom konania vypracoval znalec v súlade s cit. vyhláškou, t.j. či pri jeho vypracovaní neporušil niektoré ust. cit. vyhlášky; uvedené by bolo nad rámec pôsobnosti žalovaného.

Nesúhlasí s právnym názorom krajského súdu, že výroky rozhodnutí okresného úradu o vyvlastnení sú v rozpore s ust. § 31 vyhlášky MŽP SR, § 114 ods. 2 a § 116 ods. 1 stavebného zákona a § 47 správneho poriadku. Stavebný zákon a jeho vykonávacia vyhláška upravujú osobitné náležitosti výroku rozhodnutia o vyvlastnení vo vzťahu k náležitostiam uvedeným v § 47 správneho poriadku. Žalovaný má za to, že výroky žalobou napadnutých rozhodnutí okresného úradu spĺňajú náležitosti uvedené v § 114 ods. 2 a § 116 ods. 1 stavebného zákona v spojení s § 31 vyhlášky MŽP SR a tvrdenia žalobcov o neurčitosti a zmätočnosti sú účelové. Z výrokov rozhodnutí okresného úradu je jednoznačne zrejmý subjekt, voči ktorému vyvlastnenie smeruje a taktiež subjekt, v prospech ktorého sa vyvlastňuje, predmet, rozsah a účel vyvlastnenia, náhrada za vyvlastnenie a spôsob jej úhrady, presne tak, ako to vyžadujú vyššie cit. ust. právnych predpisov. Taktiež okresný úrad vo výrokoch jednotlivých rozhodnutí uviedol ako rozhodol o námietkach žalobcov a v odôvodnení rozhodnutí popísal podstatu veci.

Žalobcovia 1/-15/ sa k odvolaniu žalovaného písomne nevyjadrili.

Účastník konania Žilina Invest, s.r.o. v zastúpení advokátkou vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Pokiaľ ide o znalecký posudok Ústavu súdneho inžinierstva č. 107/2013 zo dňa 05.06.2013, správny orgán vyhodnotil tento dôkaz v súlade s § 34 ods. 5 Správneho poriadku, pričom toto hodnotenie náležite odôvodnil v konečnom rozhodnutí vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta

prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a podľa § 250j ods. 3 posledná veta O.s.p. v spojení s § 220 zmenil tak, že rozhodnutia žalovaného č. 06983/2014/B622-SV/18915/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 08487/2014/B622-SV/19137/Ka zo dňa 24.03.2014, č. 06982/2014/B622-SV/18923/Ka zo dňa 24.03.2014 vo výrokoch, ktorými nebolo vyhovie námitkám žalobcov vyvlastniť zostávajúce časti pozemkov zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. c), d), e) O.s.p. a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Vo zvyšku uplatneného nároku žalobu zamietol.

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že krajský súd v celom rozsahu zrušil vo výroku identifikované napadnuté rozhodnutia žalovaného. Tieto rozhodnutia pritom obsahujú samostatné výroky, ktoré sú spôsobilé samostatne nadobúdať právoplatnosť. Odvolací súd s prihliadnutím na obsah žaloby zistil, že spornými samostatnými výrokmi sú tie, ktorými nebolo vyhovie námitkám žalobcov vyvlastniť aj zostávajúce časti pozemkov v zmysle § 110 ods. 3 druhá veta Stavebného zákona. Napriek skutočnosti správny orgán ich v rozhodnutí formálne neodčlenil, majú samostatný skutkový i právny základ. Skutočnosť, že nie sú formálne vyčlenené spôsobuje problém pri vyznačovaní čiastočnej právoplatnosti rozhodnutia podľa jeho výrokov. V ďalšom administratívnom konaní je nevyhnutné tieto výroky samostatne vyčleniť. Súčasne je potrebné zdôrazniť, že v zmysle § 110 ods. 3 druhá veta Stavebného zákona nejde o „námietky“, ale o „žiadost“ o rozšírenie vyvlastnenia a k tejto žiadosti musí byť účastník správneho konania správnym orgánom vypočutý a vykonaná ohliadka.

Podľa prvostupňového rozhodnutia Okresného úradu Žilina č. OÚ-ZA-OVBP2/B/2013/002862/00909/To-G4 zo dňa 12.11.2013, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného 06983/2014/B622-SV/18915/Ka zo dňa 24.03.2014, „uplatnené námietky vlastníkov pozemkov, aby do vyvlastnenia boli zahrnuté aj zostatkové parcely z pôvodných parciel č. KN E 216,215,214a 213 podľa § 110 ods. 3 stavebného zákona, ktoré boli rozdelené pozemnou komunikáciou, týmto námitkám sa nevyhovuje. Správny orgán v konaní vychádza z katastrálnych podkladov právne relevantných a nevyhovuje námitkám pre dokazovanie výsluchmi svedkov, ktorí sú dotknutí v predmetnom konaní. Ide o zostatkové parcely s veľkou výmerou, samostatným prístupom bezprostredne z parcely č. KN E 784 alebo 785, ktoré sa v súčasnosti využívajú“.

Podľa prvostupňového rozhodnutia Okresného úradu Žilina č. OÚ-ZA-V/2013/002935/00928/To-V zo dňa 10.12.2013, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného č. 08487/2014/B622-SV/19137/Ka zo dňa 24.03.2014, „OÚ v Žiline námitkám a požiadavkám vlastníka Y. F. nevyhovuje, a to, že do rozhodnutia o vyvlastnení nezahrňuje zostávajúce časti, ktoré trvalým záberom pod komunikáciu na parc. KN C č. 1960/123 zostali odčlenené a to parc. č. KN C 1960/179 - ako diel č. 1 z parc. KN E 1953 o výmere 6557 m² (orná pôda) a parc. KN C 1960/180 - ako diel č. 2 z parc. KN E 1953 o výmere 2128 m² (orná pôda) podľa GP č. 53/2011, nakoľko námitka je v zmysle § 110 ods. 3 stavebného zákona. Dôkazom výsluchmi svedkov, ktorí sú dotknutí týmto konaním sa nevyhovuje.“

Najvyšší súd konštatuje, že v tejto časti je rozhodnutie nepreskúmateľné. Realizáciou vyvlastnenia a výstavbou pozemnej komunikácie a došlo k zásahu do existujúceho územného stavu. Správny orgán sa musí s každou namietanou parcelou vyrovnáť individuálne a vykonať dokazovanie na skutočnosť, či vlastník môže využívať zostávajúcu časť pozemku doterajším spôsobom, alebo len s neprimeranými ťažkosťami. Nevyhnutným dôkazom je vykonanie ohliadky a fotodokumentácie z tejto ohliadky s vyznačením vzťahov k vybudovanej pozemnej komunikácii.

Zo zápisnice z ústneho pojednávania zo dňa 13.08.2013 na bývalom Obvodnom úrade Žilina pre stavbu „Výstavba externej infraštruktúry pre závod KIA“ vyplýva, že ohliadka reálneho stavu dotknutých nehnuteľností nebola uskutočnená. Podľa znaleckého posudku č. 107/2013 Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline bod 1.3 vyplýva, že miestna ohliadka spojená s miestnym šetrením bola vykonaná dňa 06.03.2013 za účasti zadávateľa posudku p. Ing. Z.. Zadávatelom posudku bol bývalý Obvodný úrad v Žiline. Podľa bodu 1.3. fotodokumentácia súčasného stavu nehnuteľností bola vyhotovená dňa

06.03.2013. Senát najvyššieho súd konštatuje, že fotodokumentácia v znaleckom posudku č. 107/2013 na čl. 7 pozostávajúca z 8 fotografií je iba ilustračná a nedefinuje detaily jednotlivých územných vzťahov zostatkových parciel k štátnej ceste II/583, pre vykonanie správnej úvahy, či zostatkové parcely možno užívať iba s neprimeranými ťažkosťami. Senát nezistil formálne vady posudku pri stanovení všeobecnej hodnoty pozemkov v znaleckom posudku č. 107/2013. V tejto časti považuje námietky žalobcov za nedôvodné a v ďalšom konaní je nevyhnutné z tohto posudku vychádzať.

Na obrázku č. 2 (čl. 6) znaleckého posudku č. 107/2013 sú vyznačené zostatkové pozemky parc. č. KN C 1960/179 - ako diel č. 1 z parc. KN E 1953 o výmere 6557 m² (orná pôda) a parc. KN C 1960/180 - ako diel č. 2 z parc. KN E 1953 o výmere 2128 m² (orná pôda) ako lokality V1 a V2, predelené štátnou komunikáciou II/583. Je zrejmé, že rozdelením pozemku štátnou cestou nemá vlastník prístup z jednej časti pozemku na druhú.

Podľa prvostupňového rozhodnutia Okresného úradu Žilina č. OÚ-ZA-OVBP2/B/2013/002862/00909/To-G2,G3 zo dňa 04.11.2013, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného č. 06982/2014/B622-SV/18923/Ka zo dňa 24.03.2014 s. 4. Podaným námietkam vlastníkov pozemkov sa vyhovie v oblasti vyvlastnenia aj uvedených zostatkových parciel len pre lokalitu G3, ktoré trvalým záberom pod komunikáciu ostali bez prístupu a nevyužiteľné pre malé výmery. Správny orgán v konaní vychádza z katastrálnych podkladov právne relevantných a nevyhovuje námietkam pre dokazovanie výsluchmi svedkov, ktorí sú zainteresovaní v predmetnom konaní. Do rozhodnutia boli zahrnuté iba zostatkové parcely s nevyužiteľnou výmerou a samostatným prístupom bezprostredne z parc. č. KN E 784.

Na obrázku č. 2 (čl. 6) znaleckého posudku č. 107/2013 sú vyznačené zostatkové pozemky ako lokality G1 a G2, pričom je v bode 2.1 (analýza nehnuteľností) výslovne uvedené, že „plocha pozemkov označenej ako lokalita G1 a G2 je ohraničená zo severu štátnou cestou II/583 a z južnej strany železničnou traťou. Z uvedeného je zrejmé, že lokalita G1 a G2 tvorí ostrov ohraničený jednej strany železničnou traťou a novovybudovanou komunikáciou II/583. Táto situácia nastala v dôsledku vyvlastnenia a vybudovania líniovej stavby. Pokiaľ žalobcovia nemajú zabezpečený prístup k zostávajúcim častiam pozemkov v tom štandarde ako pred vyvlastnením, je nevyhnutné vyvážiť vzniknutý stav buď vykonaním primeraných opatrení, alebo finančnou kompenzáciou. Rozhodujúce je porovnanie faktického stavu pred vyvlastnením a po vyvlastnení, ktorý je významne zmenený výstavbou komunikácie.

Podľa § 110 ods. 3 druhá veta ak sa vyvlastnením prevádza vlastnícke právo iba k časti pozemku alebo sa obmedzuje iné právo k pozemku alebo stavbe a vlastník alebo iný oprávnený by nemohol využívať zostávajúcu časť pozemku alebo obmedzené právo k pozemku alebo stavbe, prípadne by ich mohol užívať len s neprimeranými ťažkosťami, rozšíri sa vyvlastnenie aj na zostávajúcu časť, pokiaľ o to vlastník alebo iný oprávnený požiada.

Správnu úvahu na skutočnosť, či zostatkové parcely vzniknuté po vyvlastnení možno užívať len s neprimeranými ťažkosťami musí vykonať správny orgán na základe dokazovania vykonaného v súčinnosti s účastníkmi konania. Správna úvaha nemôže byť nahradená znaleckým posudkom a obsah pojmu neprimerané ťažkosti nie je odbornou otázkou pre znalca. Senát konštatuje, že v danom prípade takáto správna úvaha absentuje. Správna úvaha musí byť vykonaná ku každej parcele alebo i jej dotknutej časti samostatne a nie zovšeobecňujúcim paušálnym záverom.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcom 1/-15/ ako úspešným účastníkom vznikol nárok na náhradu trov prvostupňového konania tak, ako boli priznané krajským súdom a žalovaný ich výšku nerozporoval. Trovy pozostávali z náhrady súdneho poplatku vo výške 280 € a z náhrady trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní 8078,60 € (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby, vyjadrenie k stanovisku žalovaného, zastupovanie na pojednávaní dňa 18.11.2014 po 1675 €, režijný paušál 4x 8,04 € + 20% DPH. Právny zástupca žalobcu trovy odvolacieho konania nevyčísľil.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9

veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.